**C U R T E A  D E  A P E L  B Ă L Ț I**

Dosarul nr.21rji-1091/2024 Judecătoria Soroca sediul Central

Judecător: Lina Popescu

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

**12 noiembrie 2024** **mun. Bălți**

**Colegiul penal al Curții de apel Bălți**

În componența:
Președintele de complet: Ion Talpa
Judecătorii: Oxana Mironov și Svetlana Șleahtițki

judecând în ordine de recurs, recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție, Dumitru Porcescu, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15 august 2024, privind admiterea parțială plângerii depusă de condamnatul Melnic Iurie împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

**C O N S T A T Ă :**

La 19 iulie 2024, în cadrul Judecătoriei Soroca sediul Central a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Melnic Iurie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca începând cu 14.08.2023 în condiții de detenție inumane, invocând că în timp condițiile nu s-au schimbat. A relatata că, nu este respectată suprafața minimă destinată unui condamnat, în celulă pereții sunt în mucegai, sunt diferite insecte parazitare, medicamentele nu se ajung, accesul la baie este doar o dată pe săptămână și pentru un termen foarte mic.

La data de 24.07.2024 a parvenit în Judecătoria Soroca sediul Central plângerea condamnatului Melnic Iurie prin care a deplâns condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr. 16 pruncul în perioada 05.01.2018-20.05.2019.

A susținut că a fost deținut în celule supraaglomerate, lumina este slabă, sunt insecte parazitare, asistență medicală este precară, în celulă umezeală este mare și pereții sunt împânziți de mucegai, nu se întreprind măsuri de deratizare, iar plimbările au fost permise doar o dată în zi.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 15 august 2024 a fost admisă parțial plângerea condamnatului Melnic Iurie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Melnic Iurie a fost deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în perioada 14.08.2023-07.05.2024 și 20.05.2024-02.08.2024, în total 331 (trei sute treizeci și unu) zile.

În condițiile art. $473^4$ alin. (4) Cod de pr.penală, s-a redus pedeapsa condmnatului cu 33 (treizeci și trei) zile, pentru perioada de 330 (trei sute treizeci) zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 1 (una) zile, calculate în condițiile art. $473^4$ alin. (4) din Codul de pr. penală, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lasa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca, potrivit art. $473^4$ alin. (3) Cod de pr.penală, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

S-a respins plângerea condamnatului Melnic Iurie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în Penitenciarul nr.16 Pruncul în perioadele 06.07.2018-30.07.2018, 20.02.2023-06.03.2023 și 07.05.2024-20.05.2024 ca fiind neîntemeiată.

S-a respins plângerea condamnatului Melnic Iurie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioadele 05.01.2018-06.07.2018, 30.07.2018-17.09.2018, 22.10.2018-17.12.2018, 15.04.2019-20.05.2019 și Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioadele 17.09.2018-22.10.2018, 17.12.2018-15.04.2019 ca fiind inadmisibilă.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, aceasta în termen a fost contestată cu recurs de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15 august 2024, în partea reducerii pedepsei condamnatului aflat în detenţie în Penitenciarul nr.6 Soroca în calitate de condamnat.

Susține recurentul că, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţiile penitenciară în care este deţinut Melnic Iurie.

Menționează, recurentul că, instanța de fond la soluționarea cauzei nu a luat în considerație ordinal MJ nr.150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenţie create în cadrul acestora şi a capacităţii de deţinere pentru fiecare instituţie - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6-Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spaţiul minim de 4 m2 pentru un deţinut (la moment fiind 586 condamnaţi).

Prin urmare, la aprecierea condiţiilor de detenţie corespunzător plângerii adresate Melnic Iurie, judecătorul de instrucţie s-a ghidat exclusiv de alegaţiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată si urmează a fi admisă cu emiterea unei soluţii în favoarea condamnatului, bazându-se în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019) precum, Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

Susține recurentul că, judecătorul de instrucţie nu a luat în considerare argumentele prezentate de instituţia penitenciară cu privire la evaluarea condiţiilor de detenţie în care este deţinut Melnic Iurie, fapt din care a interpretat eronat clasificându-le grave, pentru care a dispus aplicarea calculului a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie pentru perioada de 330 zile în favoarea deținutului aflat în P-6 Soroca i s-a redus pedeapsa cu 33 zile.

În această ordine de idei, conchide recurentul că, pe perioada detenției, condamnatul Melnic Iurie nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării pedepsei, fapt pentru ce plângerea ultimului urmează a fi respinsă.

La data de 16 septembrie 2024, prin încheierea Curții de Apel Bălți, prin prisma art. 447 alin. (1) Cod de pr.penală, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă fără prezenţa părţilor la proces, tot odată în vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 447 alin. (2) Cod de pr.penală, sa comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15 august 2024, respectiv până la data examinării cauzei careva referință în sensul dat nu a parvenit, astfel instanța de recurs a considerat posibil examinarea cauzei în baza materialelor prezente la dosar.

***Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursului declarat, Colegiul penal consideră justificat de a-l respinge cu menținerea încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15 august 2024, fără modificări, din următoarele considerente:***

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art. 469 alin. (1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: *recursul este nefondat*;

În motivare soluției, Colegiul reține că remediul național preventiv și compensator a perioadei detenției în condiții de penitenciar contrar prevederilor art. 3 CEDO și a jurisprudenței CtEDO, a fost pus în aplicare la 01.01.2019 prin Legea nr. 272 din 29.11.2018 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, garantându-le condamnaților ce își execută pedeapsa în instituțile penitenciare din țară, reducerea termenului ei în conformitate cu legislația procesual penală în vigoare.

Urmare a adoptării cadrului legal intern, CtEDO a respins ca inadmisibile, mai multe cerințe formulate de condamnați referitor la despăgubiri pentru condițiile precare de detenție, reiterând în cauza Drăniceru vs RM din 12.02.2019,

că având în vedere noul remediu preventiv și compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție, instituit în Republica Moldova în baza Legii nr.163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 1 ianuarie 2019) și a Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, acesta în principiu ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Cu toate acestea, Curtea subliniază că această concluzie nu va prejudicia în niciun fel o eventuală reexaminare, după caz, a chestiunii cu privire la eficiența remediului respectiv în funcție de deciziile pronunțate de către instanțele naționale și a executării lor efective, ea păstrându-și competența de ultim control cu referire la plângerile formulate de către eventualii reclamanți care vor epuiza căile de recurs interne disponibile.

De asemenea, Curtea a considerat că odată cu punerea în aplicare a legii nominalizate, remediul național intern ar putea a priori a fi considerat efectiv pentru contestarea condițiilor proaste de detenție în Republica Moldova, fiind disponibil persoanelor condamnate sau plasate în arest preventiv, precum și persoanelor eliberate din detenție, cu condiția respectării termenelor prevăzute de către noile prevederi interne și cu referire la caracterul compensator al remediului.

În contextul dat, reclamantul trebuie să beneficieze de noul remediu, în vederea obținerii la nivel național a recunoașterii violării și, după caz, a unei despăgubiri adecvate. Iar dacă el nu o va obține la nivel național, va avea posibilitatea adresării la CtEDO cu o nouă cerere în termen de șase luni după epuizarea căilor ordinare de recurs intern, Curtea rezervându-și posibilitatea examinării coerenței dintre jurisprudența instanțelor naționale cu propria sa jurisprudență, precum și eficiența remediului atât în teorie, cât și în practică.

Ținând cont de faptul, că prescripția reprezintă termenul general în interiorul cărui persoana poate să-şi apere dreptul încălcat pe calea înaintării unei plângeri în instanța de judecată, la caz fiind pus în aplicare cel stabilit de art. 473/2 alin. (5) Cod pr. penală, pus în aplicare la 01.01.2019 prin Legea nr. 272, Colegiul consideră, că condamnatul Melnic Iurie perfect s-a încadrat în el, aflându-se și la moment în condiții de detenție, sesizând instanța la 19 iulie 2024 în interiorul termenului de șase luni stabilit prin lege.

La soluționarea plângerii înaintate Colegiul penal reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei, că articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei *(cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).*

La constatarea condițiilor de detenție instanța națională va ține cont de faptul că, maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei *(cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).*

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare *(cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94).*

Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției *(cauza Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).*

În acest sens instanța de recurs reține că, în cererea depusă s-a invocat aflarea condamnatului pe parcursul unei perioade de timp în Penitenciarul nr.11 Bălți, Penitenciarul nr. 6 Soroca și Penitenciarul nr. 16 Pruncul în condiții inumane și degradante, care sunt contrare prevederilor art. 3 CEDO.

Astfel, la examinarea cauzei în recurs, instanța ierarhic superioară mai întâi de toate va susține poziția primei instanței referitor la faptul respingerii plîngerii condamnatului Melnic Iurie împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioadele 05.01.2018-06.07.2018, 30.07.2018-17.09.2018, 22.10.2018-17.12.2018, 15.04.2019-20.05.2019 și Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioadele 17.09.2018-22.10.2018, 17.12.2018-15.04.2019 ca fiind inadmisibilă.

Or, prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 16.06.2022 a fost examinată plângerea condamnatului privind constatarea deținerii în condiții contrare art. 3 CEDO pentru perioada detenției și s-a constatat faptul că, Melnic Iurie a fost deţinut în perioadele 17.09.2018-22.10.2018, 17.12.2018-15.04.2019, 20.05.2019 până în prezent 16.06.2022, în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, o perioadă de 1277 zile și s-a respins plângerea condamnatului Melnic Iurie în partea solicitării privind deținerea sa în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioadele 05.01.2018-06.07.2018, 30.07.2018-

17.09.2018, 22.10.2018-17.12.2018, 15.04.2019-20.05.2019, în condiţii de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ca fiind inadmisibilă.

Astfel, Colegiul penal conchide că prima instanță just a ținut cont că odată ce în privința solicitării din prezenta plângere a condamnatului Melnic Iurie deja au fost soluționate, degrevează instanța de judecată de obligațiunea de a constata repetat aceleiași circumstanțe, or respectiva soluție are puterea lucrului judecat (res judecata).

Totodată, conform raţionamentelor Curţii Europene, instanța acceptă ca o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă se bucură de autoritatea lucrului judecat, astfel încât un litigiu soluţionat nu mai poate, de principiu, să formeze obiectul unui nou proces, cu acelaşi obiect, aceeaşi cauză şi între aceleaşi părţi.

Astfel, având la bază încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 16.06.2022, instanța de fond just a stabilit că plângerea condamnatului în partea detenției sale în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioadele 05.01.2018-06.07.2018, 30.07.2018-17.09.2018, 22.10.2018-17.12.2018, 15.04.2019-20.05.2019 și Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioadele 17.09.2018-22.10.2018, 17.12.2018-15.04.2019 urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În continuare, instanța de recurs reține faptul că, potrivit raportului administrației Penitenciarului nr. 6 Soroca, în perioadele de deținere a condamnatului în Penitenciarul nr. 6 Soroca standardele minime de întreținere au fost respectate din toate punctele de vedere și nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

Astfel, Melnic Iurie Nicolae, s-a deținut în perioada 14.08.2023-07.05.2024 și 20.05.2024-02.08.2024 în sectorul nr. 3, secția nr. 3, care are o suprafaţă de *28,4 m2* şi sau deţinut *7 condamnați.*

Secțiile sunt dotate cu pat; saltea; lenjerie de pat se distribuie la solicitarea deținutului; noptieră; scaun etc. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor și iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incadescență, ventilarea este naturală cu ajutorul geamurilor. Blocul sanitar este comun și separat de suprafața locativă care este dotat cu vecee de tip turcesc. Într-o altă încăpere sunt lavoare, unde deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe mâini, dinți, etc. Penitenciarul nr. 6-Soroca posedă o încăpere special amenajată unde se află 2 mașini de spălat haine cu capacitatea de 60 kg și respectiv 20 kg, de asemenea în încăpere se află și o centrifugă pentru a usca hainele mai repede iar o mașină de spălat este dotată cu o centrifugă. Totodată în încăperea dată se află și o mașină de cusut hainele în caz că hainele sunt deteriorate sau pentru a coase lenjeriile care s-au rupt. Lunar spălătoria este asigurată cu detergent de către Administrația Penitenciarului. Spații pentru uscarea hainelor se află în incinta zonelor locative

în aer liber. Deținuții se îmbăiesc cu apă caldă cel puțin odată la 7 zile conform statutului executării pedepsei de către condamnați. Băile/dușurile sunt centralizate și se află în fiecare zonă locativă. Conform unui grafic prestabilit deținuții au acces la baie. În ziua în care deținuții se îmbăiesc, apa se încălzește cu ajutorul cazangeriei centrale sau bateriilor solare amplasate pe acoperiș. În fiecare an, băile se împrospătează cu lapte de var. Deținuții au acces la apă potabilă permanent. Fiecare sector al Penitenciarului nr. 6-Soroca este dotat cu lavoar care are acces la apă potabilă, de asemenea menționăm că în cazuri de deteriorări la apeductul orășenesc sau apeductul ce aparține instituției, imediat de către serviciul corespunzător se întreprind măsuri pentru înlăturarea problemei în cauză. Alimentarea deținuților este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit. Alimentarea deținuților se face din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime stabilite de guvern (HG nr. 609 din 29.05.2006). Hrana este verificată în permanență de către medicul instituției, ofițerul de serviciu și șeful cantinei, cu ulterioara notare a rezultatelor în registru de evidență a controlului asupra calității de pregătire a hranei. Penitenciarul este alcătuit din 2 zone locative unde își ispășesc pedeapsa deținuții, fiecare zonă locativă dispune de un teren unde deținuții au posibilitatea de a se plimba de la deșteptare până la stingere (cu respectarea programului zilei). În fiecare an, Penitenciarul nr. 6-Soroca încheie un contract cu o firmă specializată privind prestarea serviciilor de dezinsecție și deratizare.

Consideră administrația instituției penitenciare că, deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

Potrivit raportului prezentat pentru perioada detenției în penitenciarul nr. 16 pruncul, condamnatul Melnic Iurie, a fost cazat în celule, amplasarea şi utilarea cărora este determinată în funcţie de diagnoză, regimul şi norma de deţinere separată a deţinuţilor. Ţinând cont de specificul activităţii Penitenciarului nr. 16-Pruncul, care are statut de spital penitenciar şi în scopul sporirii siguranţei condamnaţilor, creării condiţiilor pentru tratamentul lor, administraţia penitenciarului poate aplica şi alte criterii de deţinere separată, cu condiţia să nu aibă caracter discriminatoriu sau să lezeze demnitatea umană, după cum urmează:

în perioada 06.07.2018-30.07.2018, s-a deținut în celula nr. 1 cu 6 paturi plasate, cu suprafața de 16,1 m2, revenindu-i fiecărui condamnat 3,0 m2,

în perioada 20.02.2023-06.03.2023, s-a deținut în celula nr. 2 cu 6 paturi plasate, cu suprafața de 16,5 m2, revenindu-i fiecărui condamnat 3,1 m2,

în perioada 07.05.2024-20.05.2024, s-a deținut în celula nr. 1 cu 6 paturi plasate, cu suprafața de 20,3 revenindu-i fiecărui condamnat 3,55 m2,

în salonul nr.l al secţiei psihoneurologie, blocul sanitar este separat de restul celulei prin perete şi uşă. Salonul dat este luminat cu sisteme de iluminare

alimentat de la reţeaua cu tensiune de 220V, şi are un geam termopan cu dimensiunile 1,64 m x 1,54 m, care permite luminarea naturală şi ventilarea suficientă a salonului dat. Acest salon are acces la apă potabilă din robinet, sistemul de canalizare este instalat şi se află într-o stare funcţionabilă, în salonul nr.2 al secţiei psihoneurologie, blocul sanitar este separat de restul celulei prin perete şi uşă. Salonul dat este luminat cu sisteme de iluminare alimentat de la reţeaua cu tensiune de 220V, şi are un geam termopan cu dimensiunile 1,64 m x 1,54 m, care permite luminaria naturală şi ventilarea suficientă a salonului dat. Acest salon are acces la apă potabilă din robinet, sistemul de canalizare este instalat şi se află într-o stare funcţionabilă.

În salonul nr.l al secţiei boli infecţioase, blocul sanitar este separat de restul celulei prin perete şi uşă. Salonul dat este luminat cu sisteme de iluminare alimentat de la reţeaua cu tensiune de 220V, şi are două geamuri termopan cu dimensiunile 1,80 m x 1,20 m, care permite luminarea naturală şi ventilarea suficientă a salonului dat. Acest salon are acces la apă potabilă din robinet, sistemul de canalizare este instalat şi se află într-o stare funcţionabilă.

În aceste saloane a fost efectuată reparaţie cosmetică anual, tavanul şi pereţii fiind vopsiţi cu lapte de var s-au vopsea lavabilă, care corespund normelor sanitare, saloanele date sunt dotate cu obiectivele de inventar necesare, paturi de dimensiunile 1925 mm x 697 mm fiecare, masă, scaun, tumbă. Deţinutul a primit contra semnătură, produse igienice conform registrului de evidenţă şi distribuire a acestora, în limitele prevăzute de anexa nr.7 a HG nr. 609 din 29 mai 2006. Beneficiază de hrană caldă de trei ori pe zi, la ore prestabilite, cu respectarea normelor minime de alimentare zilnică stabilite prin HG nr.609, iar în cazul lipsei a careva produse alimentare s-a efectuat substituirea cu altele în conformitate cu Ord. MJ nr.100 din 07.03.2007. Cantina penitenciarului, este dotată cu 4 cazane cu capacitatea de 250 kg fiecare, folosite pentru prepararea hranei, dispune de patru frigidere pentru păstrarea produselor alimentare şi un frigider pentru păstrarea probelor, o tigaie electrică, tocător electric, plită electrică şi un aparat electric de curăţat cartofi. Meniul este diversificat fiind întocmit odată pe săptămână. Calitatea pregătirii bucatelor la cantina instituţiei este verificată zilnic de către angajatul serviciului medical al penitenciarului, şeful de grup şi şeful de cantină. Rezultatele verificării fiind indicate în „Registrul de evidenţă a controlului asupra calităţii de preparare a hranei”. Probele felurilor de bucate fiind păstrate în recipiente separate, timp de 3 zile în frigider. Deţinutului i s-a eliberat lenjerie de pat, care este spălată cel puţin odată pe săptămână. în acest sens în penitenciar funcţionează o spălătorie, cu suprafaţa totală de 15,8m2, dotată cu 4 maşini-automate de spălat, două de 8 kg, una de 10 kg, una de 25 kg, şi o iutubă pentru dezinfectarea hainelor şi lengeriei de pat. Hainele personale şi lengeriile de pat sunt spălate, conform graficului de funcţionare a spălătoriei. Uscarea lor, are

loc într-un spaţiu special amenajat în acest sens, la aer liber. Baia cu apă caldă are loc cel puţin odată pe săptămână, conform graficului aprobat (sîmbăta), iar la solicitare condamnatul beneficiază suplimentar de baia amplasată în secţie care este dotată cu cazan electric, asigurat în permanenţă cu apă caldă. Instituţia dispune de 6 băi, dotate cu inventarul necesar, toate ţevile sunt din polipropilen, două băi din blocul de ftiziologie nr. 1 şi ftiziologie nr. 2, au fost renovate complet în perioada anului 2019, celelalte băi sunt în stare funcţională şi estetic corespund normelor. În cadrul Penitenciarului nr.l6-Pruncul, plimbările în aer liber au loc cu durata de la 1 la 4 ore pe zi, conform unui grafic aprobat de administraţia penitenciarului cu respectarea prevederilor secţiunii a 251 din Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, şi art. 215 din Codul de Executare. Curţile de plimbări sunt amenajate şi dotate conform regimului de detenţie si condiţiilor meteo. Starea sanitar-igienică este satisfăcătoare, anual de către administraţia penitenciarului sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective, conform specificaţiei. Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 2421 pet. 5) şi 12) din Codul de executare „respectarea regulilor sanitar-igienice, a regulilor de igienă individuală şi colectivă în camera de deţinere, respectarea indicaţiilor medicului, precum şi menţinerea curăţeniei în încăperile de detenţie şi de serviciu la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deşteptare şi efectuarea curăţeniei în camera de detenţie” este o obligaţie imperativă a deţinutului.

Deţinutul Melnic Iurie a beneficiat în mod gratuit de asistenţă medicală şi medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală conform prevederilor „Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar”. Asistenţa medicală gratuită în instituţiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naţionale, Ghidurile clinice şi Standardele medicale, iar dacă starea deţinutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătăţii. în acest sens de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituţiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate.

La primirea în instituţie, i s-a efectuat examenul medical cu întocmirea fişei medicale a bolnavului de staţionar, cu repartizarea în secţia specific patologiei, şi examinarea nemijlocită de către medicul curant, la internare, periodic conform ordinului MS nr. 265 din 03.08.2009 privind Instrucţiunea cu privire la completarea Fişei medicale a bolnavului de staţionar (Forma 003/e) şi la solicitare. Examenul medical a fost efectuat cu respectarea prevederilor art. 232 Cod de Executare, în condiţii de confidenţialitate şi intimitate.

Datele privind starea de sănătate, investigaţiile efectuate cât şi tratamentul administrat, sunt stipulate în fişa medicală a bolnavului de staţionar. Condamnatul a fost examinat la adresare şi conform vizitei stipulate în fişa medicală a bolnavului de staţionar.

Prin urmare se atestă faptul că pe parcursul perioadei de detenţie, Melnic Iurie a fost transferat în spitalul penitenciar imediat când această necesitate a fost dictată de starea sa de sănătate unde beneficiază de tratament în strictă conformitate cu recomandările medicilor potrivit maladiei de care suferă. Mai mult ca atât ultimul nu a făcut referire la nici un refuz din partea administraţiei Penitenciarului nr.l6-Pruncul privind acordarea unor medicamente suplimentare sau proceduri de care ar fi avut nevoie, şi nu a relatat nici o situaţie de fapt concretă, respectiv nefiind anexate careva probe care să confirme nesatisfacerea sau nesoluţionarea a careva pretenţii.

În lumina celor expuse, concluzionează că, standardele minime de întreţinere pentru deţinutul Melnic Iurie au fost respectate din toate punctele de vedere şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

Consideră administrația instituției penitenciare că, deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

Raportând aspectele faptice a speței la normele supra nominalizate, Colegiul statuează, că instanța de fond în baza raportului prezentat de către instituția penitenciară nr.6 Soroca, corect a reținut respingerea ca fiind neîntemeaită plângerea
condamnatului Melnic Iurie, privind constatarea deținerii sale în Penitenciarul nr. 16 Pruncul, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, or la caz nu se constată încălcări esențiale ale condamnatului privind condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 16 Pruncul, iar la acest capitol condamnatul nu a invocat careva obiecții ce ar da posibilitate instanței de recurs de a constata contrariul acestei soluții.

Pe de altă parte, instanța de fond just a constatat că, condamnatul Melnic Iurie s-a deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada raportată spaţiul locativ pe persoană a fost de 4,05 m2, fiind deţinut în condiţii unde se respectă norma spaţiului locativ pe persoană de 4 m2.

Cu privire la celelalte argumente ale condamnatului Melnic Iurie, Colegiul penal constată că administrația instituției penitenciare nu a reușit să dea răspuns la pretențiile condamnatului privind deținerea sa în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții de umiditate ridicată în celule, prezența mucegaiului pe pereți, prezența insectelor dăunătoare, asigurarea cu medicamente și asistență socială, or instituția penitenciară susține că condamnatul în penitenciarul nominalizat a fost deținut în

condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman si/sau degradant, însă aceste afirmații sunt declarative și lipsite de suport probatoriu.

În acest context, Colegiul penal precizează că în conformitate cu prevederile art. 473[3] alin. (2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral **îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare**.

Ca urmare a examinării cauzei, Colegiul penal constată că instanța de fond întemeiat a stabilit faptul că Melnic Iurie pe parcursul detenției în P -6 Soroca a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Astfel, ținând cont de cele expuse supra, instanța de judecată a dat o apreciere justă condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în rapoartele anexate la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „*Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante*."

În asemenea împrejurări, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului reprezentantului Penitenciarului nr. 6 Soroca potrivit cărora pe perioada detenției sale în penitenciarul nominalizat condamnatul Melnic Iurie nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or circumstanțele invocate nu au fost dovedite în modul corespunzător.

Astfel, instanța de recurs apreciază că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției în P-6 Soroca au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

La fel, instanța de recurs reține că deși de către instituția penitenciară au fost invocate un șir de argumente privind condițiile de detenție potrivit standardelor stabilite, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe.

În această parte instanța de fond a apreciat critic aspectele invocate de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe veridice, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de judecată s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect și pe declarațiile condamnatului.

În acest context, instanța de recurs nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor

efectuate de către aceste instituții, însă lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, conduc la concluzia că alegațiile din cererea pendintă sunt parțial justificate.

În susținerea celor expuse Colegiul penal notează dispoziția art.$473^4$ alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, **nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios:** atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. $473^4$ alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. $473^2$ alin. (3) Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că Melnic Iurie s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în penitenciarele nominalizate supra.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi

recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preea în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudenţa CtEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, potrivit căreia, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanţa internă, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel/recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Colegiul penal apreciază ca fiind declarativă afirmația recurentului precum că potrivit ordinului Ministerului Justiției nr. 150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție, capacitatea totală a penitenciarului nr. 6 Soroca este de 753 de locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 $m^2$ pentru un deținut, însă la moment în penitenciar se dețin 586 condamnați, or, informația respectivă este una generală, calculată per instituție, pe când respectarea spațiului de detenție urmează a fi determinată individual pentru fiecare condamnat, ținând cont de suprafața totală a celulei, cu excluderea blocului sanitar și a mobilierului și raportată la numărul de deținuți, iar în situația din speță suprafața respectivă a fost și sub minimul de 4 $m^2$.

Mai mult ca atât, Colegiul penal statuează că la stabilirea condițiilor de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale nu se ține cont doar de respectarea suprafeței de detenție, ci urmează a se ține cont și de celelalte condiții de cazare, cum ar fi: accesul la lumina naturală și artificială, la ventilare, la apă potabilă, la îmbăiere, la servicii medicale de calitate, la plimbări în aer liber, etc., condiții care în prezenta cauză nu au fost respectate.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Dumitru Porcescu ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată pe caz, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce în opinia instanței de recurs nu poate servi drept temei pentru casarea sau modificarea soluției adoptate de către instanța ierarhic inferioară.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține caracterul neîntemeiat a argumentelor invocate în recursul formulat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 6 Soroca, fapt pentru care îl va respinge, păstrând neschimbată soluția instanței de fond ca fiind una întemeiată și motivată.

În corespundere cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, Colegiul penal,

**D E C I D E :**

Recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție, Dumitru Porcescu, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15 august 2024, privind admiterea parțială plângerii depusă de condamnatul Melnic Iurie împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele completului** **Ion Talpa**
**Judecători:** **Oxana Mironov**
**Svetlana Șleahtițki**